UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Kateřina Holbová

Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání

Výtvarná tvorba se zaměřením na vzdělávání

Próza Jana Trefulky – Nálezy pana Minuse (interpretace a analýza)

Olomouc 2023 Vedoucí práce: Mgr. Daniel Jakubíček, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně za použití uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne

Holbová Kateřina

podpis

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Danieli Jakubíčkovi PhD. za odborné vedení, pomoc, cenné rady a upozornění.

Obsah

Úvod.....5

1. Spisovatelský typ Jana Trefulky 6

2. Detektivní próza v kontextu literatury 2. poloviny 20 století 8

2.1. Česká detektivka v druhé polovině 20. století 10

3. Povídkový soubor Nálezy pana Minuse 14

3.1. Čas a prostor 24

3.2. Postavy 29

3.3. Perspektiva sedmi smrtelných hříchů v povídkové próze 34

Závěr 42

Literatura.....43

Anotace 46

Úvod

Tématem této bakalářské práce je analýza detektivního románu *Nálezy pana Minuse* od českého spisovatele Jana Trefulky. Román je jedním z významných děl české detektivní literatury. Sleduje postavu pana Minuse, který řeší různé případy v malebném prostředí venkovského městečka. Hlavním motivem knihy je pátrání po pravdě a odhalování tajemství, které jsou často pevně spojeny s lidskými osudy a společenskými problémy.

Mojí osobní motivací pro výběr tohoto tématu je mé dlouholeté nadšení pro detektivní literaturu. Zatímco jsem se doposud převážně soustředila na četbu cizojazyčných detektivek, rozhodla jsem se prozkoumat i to, co nabízí česká detektivní próza. Věřím, že rozbor románu Jana Trefulky mi poskytne nové vhledy do tohoto literárního žánru a umožní mi porozumět jeho specifikům v kontextu českého literárního dědictví.

Cílem práce je provést komplexní analýzu díla a porozumět jeho hlavním tématům a motivům. Zaměříme se na způsoby, jakými autor vytváří napětí a atmosféru detektivního příběhu, a také na to, jak jsou v knize zobrazeny různé aspekty lidské povahy a společenských vztahů. Mimo jiné budeme zkoumat také historický a společenský kontext, ve kterém román vznikl, a jak se tyto prvky promítají do díla.

V první kapitole se zaměříme na život autora Jana Trefulky a jeho kariéru. V kapitole druhé se budeme věnovat detektivní literatuře v kontextu 2. poloviny 20. století, budeme zkoumat historické a společenské faktory, které ovlivnily vývoj tohoto žánru v českém prostředí. V třetí kapitole provedeme hloubkovou analýzu a interpretaci knihy *Nálezy pana Minuse*, prozkoumáme její strukturu, motivy a styl. Důležitým tématem, kterému se budeme věnovat v této kapitole, je návaznost na sedm smrtelných hříchů a jejich vliv na děj románu a na jednotlivé postavy a jejich osudy.

Metodologie zahrnuje rozbor textu románu, studium dostupné literatury a interpretací, a také zkoumání historických a společenských faktorů. Cílem práce je analýza a interpretace románu *Nálezy pana Minuse*, přispění k hlubšímu porozumění díla a jeho místa v české literatuře a kultuře. Práce se opírá o primární zdroje, jako je samotný román, a také o sekundární zdroje, jako jsou literární kritiky, studie a analýzy týkající se díla Jana Trefulky a jeho tvorby.

1. Spisovatelský typ Jana Trefulky

Jan Trefulka, autor známý svými literárními díly, esejemi, kritikami, filmovými scénáři a novinářskou prací, se narodil v únoru 1939 v Brně. Chodil do školy v Králově poli spolu s Milanem Kunderou, jeho dlouholetým kamarádem. Později se rozhodl pro vstup na místní gymnázium. Přestože měl talent a zájem o literaturu, musel v roce 1950 kvůli politické situaci přerušit svá studia literární vědy a estetiky a na tři roky se zaměstnat jako traktorista.

Mezi lety 1951–1953 sloužil u dělostřeleckého pluku v Písku. Poté se přestěhoval zpět do Brna, kde začal studovat literaturu a český jazyk na Filozofické fakultě. Toto studium však nedokončil. Pracoval jako programový referent v Domě umění a později jako hlavní redaktor Krajského nakladatelství v Brně. Na začátku 60. let začal pracovat pro časopis Host do domu a později se stal i jeho šéfredaktorem.

Po návratu do KSČ, ze které byl v 50. letech vyloučen, se účastnil tzv. vysočanského sjezdu v Praze. Na konci 60. let však musel komunistickou stranu opět opustit. Poté pracoval v různých dělnických profesích, mimo jiné jako noční hlídač nebo vazač. Aktivně se zapojil do Charty 77 a samizdatového literárního hnutí. Jeho manželka, Božena, byla také literárně aktivní, napsala např. pohádku *O kouzelném autíčku jménem Bucan*, která byla vydána v roce 1993.

Na začátku své literární kariéry se Jan Trefulka představil jako literární kritik. Určité pobouření vyvolal jeho článek *O nových verších Pavla Kohouta polemicky* zveřejněným v časopise Host do domu v roce 1954. V tomto článku riskantně kritizoval uměleckou úroveň tehdy velmi respektovaného autora. Jeho první novely *Pršelo jim štěstí* a *Třiatřicet stříbrných křepelek „patří k vlně psychologických próz v nichž je „jemným“ způsobem signalizována krize společenských vztahů.*[1]

Autorovy nejstěžejnější romány vznikly v 70. a 80. letech. V tragikomickém románu *O bláznech jen dobré* pracoval s postavou Cyrila Duši, který se směšně bouří v zoufalství ze ztráty poslední šance na naplnění svých životních cílů. Téhož roku byl vydán román *Zločin pozdvižení*, který se snažil aktualizovat události dělnické stávky ze začátku 20.

[1] *CHURAŇ, Milan. Kdo byl kdo v našich dějinách ve 20. století. Praha: Libri, 1994, s. 553. ISBN 80-901579-5-5. Dostupné také z: https://ndk.cz/uuid/uuid:da87ca80-1147-11e4-a8ab-001018b5eb5c*

století. O několik let později, v roce 1982, spatřila světlo světa jeho "kafkovská" metafora socialistické utopie *Velká stavba*, následovaná o šest let později psychologickou novelou *Svedený a opuštěný*, která reagovala na ztrátu víry v Boha prostřednictvím příběhu katolického intelektuála a byla Trefulkovým vrcholovým dílem. Trefulka se od konce 40. let až do konce svého života věnoval kritice a také publicistice s důrazem na kritiku společnosti. Účastnil se mnoha diskuzí, kde projevil svou schopnost vnímat umělecké kvality a odmítat podléhání dobovým vlivům.

V roce 1983 získal autor exilovou Cenu Egona Hostovského za dílo *Veliká stavba.* V roce 2009 mu byla udělena Cena Ladislava Fukse od Akademie literatury za celoživotní literární dílo. Zemřel ve čtvrtek 22. listopadu 2012 ve věku 83 let.

2. Detektivní próza v kontextu literatury 2. poloviny 20 století

Název tohoto žánru pochází s latinského *detegere*, což znamená odkrývat, odhalovat. Detektivní román má zásadní postavení v populární epice a představuje klíčový žánr kriminální literatury, který se zabývá zkoumáním a řešením zločinů. Jeho hlavní funkcí je rozluštění tajemství spáchaného zločinu, přičemž je zaměřen především na poskytnutí zábavy čtenářům. V 19. století se vyčlenila jako samostatný žánr a existuje tak vedle kriminálního románu, od nějž se odlišuje hlavně tím, že obsahuje dominantní postavu, která vyšetřuje zločiny.

Jan Cigánek ve své knize uvádí vlastní definici tohoto žánru: *„Detektivní román (povídka) je literární žánr, jehož důsledně pojatou epickou podstatou je zločin s motivem tajemství. Metodickému vyřešení výchozí epické premisy jsou kompozičně i výrazově podřízeny všechny literární prostředky.“*[2]

Hlavními složkami detektivní prózy je vyšetřování zločinů a odhalování tajemství. Tento žánr láká čtenáře svou schopností vytvářet napínavé zápletky a překvapivá rozuzlení. Příběhy se často odehrávají v temných a nebezpečných prostředích, kde se detektivní hrdinové potýkají s intrikami, klamáním a nebezpečím. V analýze detektivní prózy je důležité zkoumat jak strukturu a vypravěčský styl, tak i hlavní postavy, zápletky, a sémantické vrstvy díla. Interpretace tohoto žánru může odkrýt jeho sociální, psychologické nebo dokonce filozofické rozměry. Tradičním znakem tohoto žánru je také to, že čtenář disponuje stejným počtem informací jako detektiv.

Detektiv, jako středobod příběhu, je často vyobrazen jako vysoce inteligentní a pozoruhodně důvtipný jedinec, který svou ostražitostí, mimořádnými pozorovacími schopnostmi a schopností propojovat fakta postupně odhaluje pravdu. Od 20. století k tomuto výčtu často přibývá i detektivova výborná znalost lidské psychiky. Postava detektiva navzdory své vysoké inteligenci bývá výstřední a detektiv na své okolí, které má tendenci ho podceňovat, zpravidla působí jako podivín a outsider.

Vedlejší postavy, mezi nimiž se ukrývá viník, bývají výrazně popsány. Díky jejich svědectvím, která jsou rozdílná a popisují nám situace z více úhlů pohledu a díky

[2] *CIGÁNEK, Jan. Umění detektivky: o smyslu a povaze detektivky. Státní nakladatelství dětské knihy, 1962, s. 215.*

svědectví vraha, které je samozřejmě nějak upravené, vzniká mozaika různých hledisek, na základě, které detektiv záhadu vyřeší.

Kompozice detektivek je důkladně promyšlená. Rozuzlení musí být realistické, vyplývající z předložených vodítek, racionálně zdůvodnitelná, ale zároveň co nejvíce šokující. Autoři napínají čtenáře a využívají retardace, kdy záměrně oddalují odhalení vraha, jehož mají od počátku určeného. Využívají také skrytou anticipaci, což znamená, že klíčové indicie vedoucí k odhalení viníka jsou v textu umístěny tak, aby na sebe příliš neupozorňovaly. Během vyprávění se střídají momenty podezření a jejich zamítnutí. Na konci se v mnoha případech odehrává rekapitulační rozhovor mezi detektivem a viníkem nebo scéna ze soudní síně.

Detektivní romány se často odehrávají v konkrétním prostředí, které může poskytnout vhled do sociálních a kulturních aspektů dané doby. Tyto prostředí se mohou lišit od temných a mrazivých ulic velkoměst až po malebné a klidné vesnice. Autoři detektivek často důkladně popisují atmosféru a prostředí, aby čtenáře ponořili do světa, ve kterém se příběh odehrává.

Jedním z klíčových prvků detektivky je rozuzlení, které představuje vrchol příběhu. Během tohoto momentu jsou odhaleni pachatelé, ať už jediní nebo skupina, a vysvětlena jejich motivace a záměry. Přesvědčivé a logické vysvětlení důkazů a souvislostí přispívá k uspokojení čtenáře a celkovému usazení příběhu.

Detektivní příběhy jsou typické tzv. narativní mezerou, což je princip, kdy autor záměrně neprozrazuje určité informace, které by čtenáře vedly k tomu, aby předčasně odhalil vraha či pachatele.

2.1. Česká detektivka v druhé polovině 20. století

V druhé polovině 20. století proběhl v české detektivní próze zajímavý vývoj, který odrážel tehdejší společenské a politické události. Hlavní rysy zahrnují snahu zachytit morální konflikty společnosti a reálné životní zkušenosti. Tato tvorba se zaměřuje na každodenní životní realitu a individuální psychologii postav. Tento žánr získal značnou popularitu mezi čtenáři a stal se významnou součástí české literární tradice. Důraz je kladen na vykreslení charakterů detektivů, jejich vnitřních konfliktů a osobních osudů. Detektivní próza tohoto období se často vymyká tradičním vzorcům a stává se místem pro experimenty s literární formou a stylizací.

Po komunistickém převratu v roce 1948 a nástupu totalitního režimu došlo k omezení svobody projevu a tvůrčího vyjádření. Detektivky byly, stejně jako ostatní literatura podrobovány cenzuře, která dohlížela na jejich obsah a zajišťovala, že se díla nedostanou do konfliktu s komunistickou ideologií. V padesátých letech byla česká detektivní literatura ovlivněna budovatelskou kulturou a ideologií, což vedlo k narušení několika klíčových charakteristik žánru. Zatímco v detektivce je předem neznámý padouch, k jehož odhalení dojdeme pomocí logických úvah a intuice, v budovatelské literatuře byl původce zločinu vnímán jako součást historického střetu mezi „starým“ a „novým“ světem. Nešlo tedy o náhodnou a individuální odchylku z řádu lidských věcí a překročení hranic, ale o útok na zásady nového života, který měli na svědomí sabotéři či špioni vysílaní ze zahraničí. Každý viník byl tedy často předvídatelný.

V šedesátých letech došlo k rehabilitaci populárních žánrů, kam se řadí i detektivní próza a na rozdíl od let padesátých, *„kdy byla tradiční populární literatury zatlačena mimo prostor oficiální kultury, se náročná a zábavná linie české prózy rozvíjely v těsné blízkosti a populární beletrie představovala autory „hlavního proudu“ zásobárnu neobvyklých dějových, kompozičních, tematických a vypravěčských postupů, pomáhajících odpoutat se od ideologicky i esteticky svazujících norem.“*[3]

Okolo roku 1958 se česká detektivní próza začala budovatelské a ideologické koncepci zločinu vzdalovat a čím dál více se přibližovala ke klasičtějším detektivním syžetům, které byly postavené na momentu mystéria a jeho vyšetřování.

---

[3] *JANOUŠEK, Pavel a Petr ČORNEJ. Dějiny české literatury 1945-1989. III, 1958-1969. Praha: Academia, 2008, s. 371.*

Na přelomu desetiletí se projevily snahy o rehabilitaci zábavné literatury a zároveň o její společenské ukotvení, a to takovým způsobem, aby se neopakovaly třídní politické a ideologické stereotypy, jak se to dělo v minulých letech. Představitelem tohoto období a jeho snah je Emil Vachek a jeho román *Černá hvězda*.

Společnou snahou na začátku 60. let bylo hledání žánrového tvaru, který by detektivní prózu sbližoval se společenskou realitou. Literární kritika, historie i teorie požadovaly realističnost a poznávací rysi detektivky. Potřeba sblížení detektivní prózy se sociální skutečností vybízela k velkému spektru kritických pojetí a tvůrčích aktivit. Během první poloviny 60. let se vytvořili dva úplně jiné způsoby hledání skutečnosti.

První směr spočíval ve vytvoření tzv. socialistické detektivky, která by zaujala čtenáře svým napínavým dějem, ale zároveň by respektovala základní principy týkající se kriminality, spravedlnosti a práce policie v socialistickém prostředí. Tato koncepce žánru navazovala na kulturní normy socialismu. Šlo o představu o vytvoření nové formy jistého populárního žánru. Tento směr se projevoval ideologickou orientací, jež kladla důraz na nadřazené pojetí státu a detektiva vnímala jako vůdce kolektivu v souladu s komunistickou ideologií. Vzorem tohoto směru byly předkládány povídky sovětského spisovatele Lva Šejnina. Teoretickým dílem tohoto pojetí detektivky se stalo *Umění detektivky* od Jana Cigánka.

Druhý přístup odmítl hledání nových, vyšších forem detektivního žánru a namísto toho se zaměřil na integraci nejlepších prvků minulých i současných trendů západní detektivní literatury. Nejvýznamnějším zastáncem tohoto směru se stal Josef Škvorecký, který svými esejemi, které byli později souborně vydány v knize *Nápady čtenáře detektivek*, rozváděl myšlenky o žánru detektivky a poukazoval především na anglosaskou tvorbu.

V průběhu 60. let 20. století začaly do detektivky pronikat prvky humoru, psychologie a historické prózy. Zejména romány, které spojovaly detektivní příběh s historickými motivy, přispěly k dosažení vrcholu české detektivní prózy v tomto desetiletí. Prvním autorem, který spojil historický námět s detektivním syžetem, byl Josef Nesvadba v díle *Případ zlatého Buddhy*.

V 60. letech byla detektivní literatura velmi pestrá, což bylo především důsledkem toho, že se jí začali věnovat i spisovatelé, kteří detektivky běžně nepsali a bylo to pro ně jen

jakési vybočení z jejich dlouhodobé tvůrčí kariéry. Tehdejší poptávka po hodnotné oddechové literatuře jim poskytovala příležitost zkoušet nové věci a pátrat po tom, „*kam až sahají hranice literatury v socialistické společnosti, kde jsou meze literární tvořivosti a kam lze zajít při hledání čtenářského zájmu.*“[4] Zároveň se přibližně od poloviny 60. let začaly objevovat i autoři, kteří se na psaní detektivní prózy původně nezaměřovali vůbec. V tomto období šlo především o dva takové autory, a to Václava Erbena a Hanu Proškovou, která byla později jednou z nejúspěšnějších žen české detektivky.

Mezi zásadní události, které vývoj ovlivnily, bezesporu patří normalizace a omezení tvůrčí svobody. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968 a následném období normalizace byla cenzura ještě přísnější než předtím. To mělo vliv na českou detektivní prózu, která se více zaměřovala na vyprávění příběhů s kritickým podtextem a symbolickými prvky, aby se vyhnula přímému politickému obsahu.

Oproti detektivní próze v šedesátých letech přestala detektivní próza za normalizace ovlivňovat uměleckou literaturu. Autoři nejvýznamnějších detektivek z předchozí dekády buďto přešli k samizdatu a o nové trendy detektivních námětů ztratily zájem nebo své psaní utlumili. Ojedinělou výjimkou byl Josef Škvorecký, který od detektivního žánru neopustil ani v exilu.

Detektivní próza byla velmi vyhledávanou četbou a mimo několika desítek vydaných samostatných knih byla po celé normalizační období také koncentrována do populárních časopisů a deníků. Kupříkladu časopis *Květy* nebo časopis *Ahoj na sobotu* publikovaly desítky českých i překládaných detektivek. Knižně se detektivky publikovaly především v paperbackových vydáních, které již podle titulu naznačovaly, že jde o atraktivní odpočinkové čtení.

Politický tlak nakonec způsobil návrat detektivní prózy budovatelského typu. Útočištěm tohoto typu detektivek byla v 70. a 80. letech edice *Magnet*, do jejíž správy se vměšovaly orgány ministerstva vnitra. Od roku 1973 byla většina svazků vydávaných v edici Magnet nepříliš originálních a kvalitních a bez větších literárních ambicí. Stěžejními hrdiny v prózách publikovaných edicí byl kolektiv vyšetřovatelů. Zločin většinou míval ideologickou povahu a často šlo o protistátní spiknutí vedené ze zahraničí například západními rozvědkami.

---

[4] *JANOUŠEK, Pavel a Petr ČORNEJ. Dějiny české literatury 1945-1989. III, 1958-1969. Praha: Academia, 2008, s. 508*

Po roce 1989 dochází k liberalizaci knižního trhu. Populární literatura je legalizována, a to přináší kromě pokračování dosavadní tvorby také rozsáhlejší možnosti. *„S nástupem komerčních televizních stanic začaly literární podobě detektivky výrazně konkurovat mnohadílné kriminální seriály, nabízející audiovizuální podobu všech základních variant žánru v četných modifikacích, včetně divácky atraktivních inovací.“*[5]

[5] MOCNÁ, Dagmar a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s.113.

3. Povídkový soubor Nálezy pana Minuse

Nálezy pana Minuse je název detektivního souboru, který autor vydal v roce 1966, a ve kterém zachycuje obyčejnou každodenní skutečnost bez sentimentality. Jedná se o sbírku relativně krátkých povídek s kriminalistickou zápletkou. Příběhy této knihy se odehrávají v malém městečku a popisují pět vražd, které se v tomto prostředí odehrály. Propojující osobou povídek je Metoděj Minus, pán v důchodovém věku, který se shodou okolností vždy ocitá v blízkosti nešťastné události. Tento muž se stává jakýmsi „spoludetektivem" a odhaluje příčiny smrti obětí.

Detektivní próza se řadí mezi žánry, které se vyznačují kombinací napětí, hádanek a logické dedukce. Tyto aspekty splňují i tyto povídky a můžeme je najít hned v první z nich: *„Řekněme v sedmatřicátém, osmatřicátém roce na tom někomu záleželo, byla to jeho hrdost a jistota. Potom musel odejít a někde to zůstalo, a kdosi jiný náhodou můž našel a použil. A tak mě napadla samota, když se tam říkalo U Čechů, tak to museli být Češi až k těm trikolórám. V tom domě bydlel teď Dvořák. "* [6]

V tomto díle je však patrné odlišení od tradičních detektivních příběhů, jaké známe například z děl Arthura Conana Doyla. Trefulka a další autoři té doby se neomezovali pouze na tradiční aspekty detektivního žánru, jako je rozluštění záhady zločinu. Detektivní příběhy se staly prostředkem kritiky společenských nespravedlností a odhalování skrytých vrstev moci a korupce, které ovlivňovaly každodenní život obyčejných lidí. Trefulka a jeho současníci tak reflektovali aktuální politické události a sociální napětí, čímž dávali svým dílům hlubší vrstvu významu a relevanci.

V této době byli umělci často vystaveni tlaku ze strany režimu, který chtěl, aby jejich díla odpovídala oficiální ideologii a podporovala jeho politické cíle. Mnozí autoři se však odmítali podřídit tomuto tlaku, a naopak se snažili vyjádřit své názory a postoje skrze své dílo. Pro většinu umělců však bylo nutné přizpůsobit se pravidlům a cenzuře režimu, aby si zajistili možnost publikovat a pracovat v oblasti literatury. To vedlo k tomu, že mnoho uměleckých děl tohoto období obsahovalo kritické myšlenky a názory, které byly však prezentovány jemněji a často prostřednictvím symbolů a alegorií, aby se vyhnuli případné

[6] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 14*

perzekuci ze strany komunistického režimu – *„Byla to spisovatelská generace, která odhalila na dovolených špičkách ledovce zakázaný princip.“*[7]

Tímto způsobem se umělecká díla tohoto období stala svědky doby a zaznamenávala politické a společenské změny, které se odehrávaly v Československu v 60. letech. Tyto díla nabízejí pohled do života obyčejných lidí za doby totalitního režimu a představují důležitý dokument historických událostí a atmosféry té doby.

Název literárního díla je součástí titulu a slouží k identifikaci díla. Může být vytvořen různými způsoby, jako je použití konkrétních slov, frází, metafor nebo symbolů, které odkazují na klíčové prvky díla. Kudělka uvádí, že titul *„je název knihy (...) samostatná úvodní část díla, jež zároveň podává první informaci o díle“*[8]

V případě díla *Nálezy pana Minuse* se jedná o formu protagonistického titulu, kdy je kniha pojmenovaná podle „hrdinova“ jména.

Slovo "nálezy" evokuje objevy, zjištění, nebo nalezené důkazy, které mohou být klíčové pro rozuzlení detektivního případu. Tento termín značí, že pan Minus objevuje důležité informace, přichází na stopy a nachází klíčové prvky, které vedou k řešení případů. Může se jednat o fyzické nálezy nebo i o odhalování tajemství a pravdy.

Samotný titul je tedy vypovídající ke kontextu celého díla. Přesto, bez přečtení a neznalosti souvislostí nese pro „nezasvěceného“ čtenáře určité tajemství, které je odhaleno pravděpodobně hned po seznámení se s první povídkou.

Kniha jako taková se skládá z pěti povídek, z nichž každá nese svůj vlastní název (První případ, Vrah se nevrací, Metoděj přichází pozdě, Pád a Vražda bez rukavic). Příběhy na sebe nenavazují a propojujícím prvkem se tak stávají postavy, nacházející se ve všech částech nebo také prostředí, ve kterém se děj odehrává. Zároveň všechny příběhy propojují jejich formální náležitosti a styl, jakým je autor píše.

Jan Trefulka využívá architektonického impulsu, který výrazně podporuje ucelenost konkrétních částí díla. Pozorovat jej můžeme např. v povídce *Metoděj přichází pozdě.*:

---

[7] *Studentské listy: nezávislý politický a kulturní čtrnáctideník. Praha: Lidové noviny, 18.02.1991, 2(4), s. 3. ISSN 0862-6049. Dostupné také z: https://ndk.cz/uuid/uuid:3ec78f70-5e83-11e4-be62-005056825209*

[8] *KUDĚLKA, Viktor a František HOLEŠOVSKÝ. Malý labyrint literatury. Ilustroval Vladimír NAJBRT. Praha: Albatros, 1982*

„Metoděj Minus zaklepal na dveře u sousedů, protože potřeboval sůl do svého obvyklého vdoveckého guláše a do obchodu na náměstí bylo daleko. Zaklepal ještě jednou, ale za dveřmi bylo neměnné ticho. Paní Mráčková asi odešla někam poplkat, pomyslel si, a protože byl se sousedkou zvlášť zadobře, zkusil stisknout kliku, jestli není náhodou otevřeno. Měl štěstí. Vešel do chodby, která půlila dům po celé šířce a ústila na opačné straně v zahradě.“[9]

Jedná se o úvodní část prvního odstavce. Úryvek zavádí čtenáře do prostředí a situace. Způsob, jakým autor volí svá slova *(... ale za dveřmi bylo neměnné ticho)*, zároveň navozuje tajemnou atmosféru a vzniká tak záhadný prvek.

„Kdybych byl přišel o půl hodiny dřív,“ řekl Metoděj Minus, „ježišmarja. Co se to s těmi lidmi děje, pane Růžek?“[10]

Tento závěrečný výrok pronáší Metoděj Minus a je patrné, že určitým způsobem lituje, že do domu, ve kterém se tragédie přihodila nepřišel dřív. Uvědomuje si, že kdyby přišel o půl hodiny dříve, mohl zabránit sebevraždě, která se zde udála. Zároveň ale na sebe nesvaluje vinu.

Tyto dvě části povídky jsou výborným příkladem architektonického impulzu, objevujícího se v próze. V úvodních větách pozorujeme pana Minuse vcházejícího do domu, kam přichází jako nic netušící člověk. V závěrečné části se vracíme zpět k příchodu do domu. Přestože se postavy na místě nenachází fyzicky, prohlášení Minuse nás sem zavádí, a vniká tak jakési „orámování“ povídky, které podporuje její ucelenost.

Z kompozičního hlediska je detektivní literatuře nejčastěji využíváno motivického principu, a to konkrétně motivu apoditního. Podstata tohoto principu je založena na postupné detekci věcí nebo událostí, které nám byly zatajovány nebo jsme je neznali. V případě *Nálezů pana Minuse* je tento způsob vypravování o něco méně znatelný, přesto je zde uplatňován, a to např. v povídce *Vrah se nevrací.*

„Pan Minus se otočil. Krok za ním stála paní Dušánková, vystrojená už jako na pohřeb, celá v černém, černé boty s přezkou, černé punčochy, černou širokou skládanou sukni ...“

---

[9] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 31*
[10] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 44*

„…v tváři ani očích se jí nic nepohnulo, jako by to čekala, pomyslel si pan Minus, jako by to už věděla předem, anebo jako by ještě nebyla schopna domyslet, co tento obraz znamená.“[11]

„Měli jste jistě dva klíče,“ zeptal se pan Minus Dušánkové. „Jeden měl Dušánek,“ řekla, „druhý, no býval druhý, ale kam se poděl, to nevím“[12]

„Všechno by ukazovalo na to, že vrah zabil zloděje. A Dušánková s tou krádeží nechtěla nic mít.“[13]

„…se setkává pan Friedmann, který přestoupil hranice s cizím pasem, ve staré uličce pod zámkem s paní Dušánkovou. Ta mu půjčuje klíč.“[14]

Výše uvedené úryvky názorně ukazují využití apoditního motivu. V první části je popsán vzhled paní Dušánkové, která je zcela oblečena v černém. Tento detail může symbolizovat smutek, žal a tajemství. Je možné, že manželka oběti něco skrývá nebo předstírá smutek.

V druhém úryvku je popsáno, že paní Dušánková reaguje na situaci s naprostým klidem a zdá se, že očekává nebo ví o něčem, co ostatní ještě neznají. Tato pasáž nás navádí k tomu, že je možná zrádkyně, která má plán nebo informace, které zůstávají skryté.

Další dvě ukázky navozují dojem, že se paní Dušáková do vyšetřování a hledání pachatele nechce příliš zapojovat.

V poslední části je popsáno setkání pana Friedmanna a paní Dušánkové. Klíčovým prvkem je zde fakt, že paní poskytuje klíč Friedmannovi. Toto setkání a předání značí spolupráci mezi těmito dvěma postavami, což je indikátorem zrady v příběhu. Apoditním motivem, který je tedy postupně odkrýván je v této povídce právě zrada manželky zabitého muže.

Text využívá detailních popisů, jako je oblečení postav či jejich reakce na události, aby postupně odhalil skryté informace a motivy. Tímto způsobem autor vytváří atmosféru napětí a záhadnosti, která provází celý příběh. Odkrývání tajemství a postupné vyjasňování příběhu působí na čtenáře jako detektivní hádanka, do které se postupně

---

[11] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 18-19*
[12] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 20*
[13] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 26*
[14] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 28*

zanořuje a snaží se odhalit pravdu spolu s hlavní postavou. Díky tomuto poutavému vyprávění se čtenář stává součástí vyšetřování a prožívá napětí a očekávání při odhalování motivace a záměrů postav. Takto použitý apoditní motiv přispívá k hloubce a komplexnosti detektivního příběhu, který zůstává napínavý až do poslední stránky.

Dalším kompozičním postupem, který spisovatel využívá v této próze, je princip paralelní. Podstatou je souběžnost více dějů, které jsou si vzájemně příbuzné. Princip je v díle znatelný hned ve dvou povídkách, a to v příbězích *Metoděj přichází pozdě* a *Vražda bez rukavic*. V obou těchto prózách je tento motiv stěžejním, co se týče způsobu postupného odhalení pravdy. Jedna z dějových linek probíhá v současnosti, kde probíhá vyšetřování. V druhé, retrospektivní, lince se vracíme do minulosti a zjišťujeme, jaké události se před úmrtím odehrály.

Mimo výše uvedené kompoziční principy najdeme v knize *Nálezy pana Minuse* také princip přesýpacích hodin, jehož podstatou je proměna hrdiny a jeho postojů na začátku a konci samotného díla. Tuto změnu vidíme u hlavní postavy, pana Minuse, který v první povídce vyjádří svůj postoj k tomu, že by se mohl stát pomocným kriminalistou.

„Poslouchejte, nechtěl byste pro nás – trochu se porozhlídnout, když jste na penzi," řekl Růžek. „Bylo by to pro nás velký plus, pane Minus," zavtipkoval, až se červenala studem i Maršíkova zelená uniforma. „Fízla já dělat nebudu," řekl pan Minus rezolutně. „No dělal byste to vy, pane Maršík?"[15]

Po mnoha událostech a případech, ke kterým se pan Minus dostal, se však jeho názor viditelně změní. Do vyšetřování se začíná sám a dobrovolně zapojovat. Závěrečné věty díla svědčí o jeho zájmu o vyřešení dalších, neobjasněných věcí.:

„Pan Minus trávil od té doby všechen svůj čas v hospodě U konventu. Popíjel pivo místo vína a trpělivě čekal, až se některý z těch bodrých dobráků, co sem chodili, opije tak, že se prozradí. Pan Minus věřil, že tato chvíle jednou přijde, a chtěl být u toho."[16]

V uměleckých textech se také setkáváme s architektonickou jednotkou. Ta se v analyzovaném díle objevuje hned v několika scénách.

Řešící scéna, která je zároveň jedna z nejtypičtějších pro detektivní prózu, je uplatňována téměř v každé z povídek. Všimnout si jí můžeme hned v první z nich:

---

[15] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 14-15*
[16] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 111-112*

„Řekněme v sedmatřicátém, osmatřicátém roce na tom někomu záleželo, byla to jeho hrdost a jistota. Potom musel odejít a někde to zůstalo, a kdosi jiný náhodou nůž našel a použil. A tak mě napadla samota, když se tam říkalo U Čechů, tak to museli být Češi až k těm trikolórám. V tom domě bydlel teď Dvořák.“[17]

Další scénou je scéna imaginární. Ta je patrná především ve třetí povídce, kde mladá Jana vypráví Fánovi příběh: *„Všichni se po něm dívali, ale žádný nemohl vstát ani něco říct. Přišel k dědovi Karlovi a jednou mu pročísl vlasy. A kde se hřeben dotknul kůže, tam mu začala téct růžová krev. Taky jeho vlasy byly najednou růžové a přes obličej mu stékaly pramínky krve, jako by je někdo maloval.“*[18] Toto vyprávění je dost pravděpodobně založené na čisté fikci mladé slečny nebo má určitý snový základ.

V krátkých úsecích je v knize využíváno také iterační scény. Ta se v knize objevuje v knize pouze párkrát a to např. v poslední povídce *Vražda bez rukavic*:

„Můžete jít pryč. Třeba hned. Nikdo vás nedrží. Můžete sedět na židli s kocourem a čekat na smrt… Dlouhá lokomotiva na nízkých kolech přejela s hvízdáním silnici a táhla za sebou do mírného oblouku kolem chat řetěz vagónů naložených uhlím, a docela na konci několik cisteren“

„Podívej, furt jim do toho prší,“ řekl topič. „No jo, jak holt prší,“ řekl strojvůdce a přitáhl páku, protože trať se k městu svažovala…Z přístřešku vyšla žena, přes šálu igelitovou kapuci a v ruce neforemnou hnědou kabelu.“[19]

V úryvcích můžeme pozorovat využití iterační scény, kdy je na jednu událost nahlíženo ze dvou pohledů. Prvním z nich je rozhovor dvou lidí, z kontextu bychom se dozvěděli, že muže a ženy, kteří společně tráví čas na chatě. Z jejich pohledu vidíme lokomotivu projíždějící kolem. V druhé ukázce se ocitáme uvnitř té jisté lokomotivy a pozorujeme scénu z opačného pohledu, kdy se dva muži baví o chatě, kterou z vlaku vidí. Tím získáváme dva různorodé pohledy na scénu odehrávající se v ten jistý moment.

Co se rytmu týče, vzhledem ke kompozici literárního díla, zaměřujeme se na pravidelné opakování určitých jevů, scén nebo znaků. Rytmizaci můžou způsobovat různé aspekty, podle kterých následně tuto kategorii rozdělujeme. V Trefulkových detektivních

---

[17] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 14*
[18] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 35*
[19] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 78-79*

povídkách nenalézáme mnoho rytmických prvků, přesto se v malém množství objevují i zde.

Jedním z využitých druhů je figurální rytmus. Jeho podstatou je pravidelné setkávání důležitých postav příběhů. V tomto případě se jedná o pana Minuse a příslušníka Růžka. K setkání těchto dvou osob totiž dochází zákonitě při začátku vyšetřování. Zároveň oba spolupracují až do ukončení pátrání.

Určitý způsob rytmu může vidět i ve způsobu vyprávění dvou časových linek u některých povídek. U nich dochází k pravidelnému rytmickému střídání děje současného času a příběhů vyprávěných retrospektivně.

K zvýraznění určité myšlenky, nebo celého textu slouží stavební exponent. V díle *Nálezy pana Minuse* můžeme spatřovat např. úvahovou složku, která se nachází mimo jiné v povídce *Vrah se nevrací:*

„Štěstí je dobrou ženu míti, radost je dobré víno píti. – „Vidíte," řekl starý muž. „Štěstí je to proto, že někdo druhý má ženu špatnou a může vám ji závidět."

„Já jsem se z toho poučil trochu jinak. Mít dobrou ženu je štěstí, ale nemusí to být vždycky radost. Na tom něco je pane Minus. Třeba ten Dušánkův zeť, ten Nešvera. Ten má dobrou ženu, ale radosti hledá někde jinde. Především po hospodách."[20]

V procesu přejímání literárního díla a jeho významu se setkáváme s pojmem anticipace, která je spojena se spekulativní činností. Čtenář si na základě svých dosavadních znalostí literatury a sečtělosti tvoří hypotézy o tom, jak bude děj pokračovat nebo dokonce, jak by mohl končit. Části, které evokují k anticipaci se objevují také v detektivní próze analyzovaného díla.

Jedním z využitých druhů je přímá anticipace. Tu můžeme spatřit např. v následující ukázce:

„Uprostřed davu vynikala mohutná postava správce zámku a hned naproti knězi si pan Minus povšiml tváře vedoucího pohřební služby, rozpálené vědomím odpovědnosti a pod maskou soustrasti jen špatně skrývající jakési profesionální nadšení. A také záhadu, jak se mrtvola dostala z nádvoří do rakve."[21]

---

[20] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 21-22*
[21] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 53*

Z uvedeného úryvku povídky *Pád,* můžeme vytušit spojitost mezi vedoucím pohřební služby a případu. Způsob, jakým autor popisuje situaci na nás působí dojmem, že by tato osoba mohla být viníkem. Později se dozvídáme, že osoba opravdu stojí za případem.

Opožděná anticipace *„je anticipace dodatečně připojená za předjímaný (ale doposud nepředjatý) výjev.“*[22] V praxi se tedy jedná o opačný postup jako u přímé anticipace. Tento prvek můžeme pozorovat v povídce *Metoděj přichází pozdě.:*

„Že jsem tě hned neutopila jako slepý kotě.“ bila ho po tváři a Fáňa držel a nic nenamítal, a to ji ještě víc rozběsňovalo. „Měl by ses radši oběsit,“ ječela nenávistně, „bože, nemůžu tě ani vidět, byla bych ráda, kdyby ses oběsil.“…Její slova se zaryla do chlapcova zdeptaného, zmateného, alkoholem rozcitlivělého vědomí… “[23]

Slova ženy mají silný dopad na chlapcovu psychiku a jsou také jedním z příčin jeho následného oběšení. Tento fakt se však čtenář dozvídá retrospektivně. Chlapcovo oběšené tělo je nalezeno hned na začátku povídky a předcházející události jsou vylíčeny až následně, tudíž je využito opožděné anticipace.

Motiv je literatuře definovaný jako „název nejjednodušší části slovesného uměleckého díla, která má ještě své téma, ale je již nerozložitelná obsahově.“[24] Jedná se o opakující se prvek, který se objevuje v různých literárních dílech. Jde se o stavební kámen vyprávění.

V detektivní próze *Nálezy pana Minuse* bychom jich nalezli hned několik. Ústředním motivem díla je rozhodně smrt a její varianty. V pěti povídkách se setkáváme s mnoha podobami smrti a jejích příčin. V první povídce vidíme záměrné zabití, které ale pravděpodobně nebylo dopředu naplánované. Sám pachatel později přiznává vinu a zdá se, že svého činu lituje: *„Našel jsem ho na půdě za trámem,“ povídal Dvořák. „Měl takový bílý, modrý a červený pruhy. Ale já, já nechtěl –.“*[25]

Druhý příběh poukazuje na nezáměrné zabití, kdy se člověk stane usmrcenou obětí téměř nešťastnou náhodou, kterému ovšem předcházel hanebný čin jiné osoby: *„Dvanáct padesát přichází Dušánek, nalézá sklep zdemolovaný, což ho samozřejmě rozzuřilo. V té chvíli vešel do sklepa jakoby nic pan Nešvěra, který chtěl na tchánovo víno. Jenomže*

---

[22] *VŠETIČKA, František. Kroky Kalliopé: o kompoziční poetice české prózy čtyřicátých let 20. století. Olomouc: Votobia, 2003, str. 234*
[23] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás*
[24] *VLAŠÍN, Štěpán, ed. Slovník literární teorie. 2. rozš. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984, str. 236*
[25] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 14*

Dušánek si myslel, že tu spoušť způsobil pan zeť, protože ho podezíral z každé špatnosti. S křikem se na pana Nešveru vrhl a naneštěstí měl sekeru v ruce. Nešvera byl trochu opilý, jako vždycky, sekeru mu vytrhl a praštil ho trochu víc, než chtěl, protože mu prý taky ve víně ujela noha. Dušánek padl tváří do vína, Nešvera ho zvedl a posadil ke stolu, ale pak si uvědomil, co se stalo, a utekl.“[26]

V třetí povídce se setkáváme s dvěma různými formami smrti. Jedna z obětí je mladá dívka, která je uškrcena poté, co odmítne pohlavní styk s mužem. Druhou osobou, která se ocitá v těchto tragických událostech, je mladý muž, který spáchá sebevraždu pod nátlakem své matky a přesvědčením, že je viníkem smrti zmíněné dívky.

Předposlední příběh nám představuje smrt, která je fingovaná. Konkrétně jde o předstíranou scénu, kde se ostatní lidé mají domnívat, že někdo zemřel. Moment, při kterém si tuto skutečnost uvědomí příslušník Růžek pozorujeme v následujícím úryvku: *„Pane Minus,“ syčel výhružně a jeho tvář byla v měsíčním světle mrtvolně bledá, „vy jste to věděl od začátku, že ti dva chlapi chtěli jenom udělat reklamu, aby měli větší tuzéry. A z okna vypadl ten slaměný panák imperialismu. Že jo.“*[27]

V poslední povídce se pak setkáváme s tím, co by se mohlo zdát jako nejpravděpodobnější forma smrti - infarkt. Nicméně i tato událost je následkem řady okolností, včetně agresivního jednání jiné osoby. Z ukázky je však očividné, že si vyšetřovatel zranění způsobené druhým člověkem vyložil jinak: *„Mám tady výsledek pitvy – docela obyčejnej infarkt. Ta rána na hlavě mohla vzniknout různě. Patrně nárazem na kámen“*[28]

Ve spojitosti se smrtí je zde patrný taky opakující se motiv hřbitova, jenž je součástí většiny příběhů.

Falešný motiv autor využil v povídce *Pád.* Většinu děje celého příběhu se totiž vyšetřování ubíhá směrem k nalezení vraha. Motivem je smrt mladé dívky, která byla shozena z věže, a jejíž pád lidé viděli z okolních prostor. Při příchodu na místo však mrtvé tělo nikdo nenašel. V průběhu příběhu se postavy snaží nalézt vraha a případného únosce těla. Na konci se dozvídáme, že smrt oběti byla pouze zinscenovaná.

Jiný motiv, který se objevuje v tomto díle, je mysteriózní. Ten je založen na neurčitých a tajemných aspektech. V průběhu většinou značí určité tajemno, které nejsme schopni

---

[26] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 29*
[27] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 56*
[28] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 111*

pojmenovat a identifikovat do posledních chvil. Smysl se pak nakonec ukáže na závěru, nebo zůstane zahalen a čtenář si jeho význam musí vyložit sám.

Takováto mysteriózní postava se objevuje i v poslední závěrečné povídce *Vražda bez rukavic*. Nachází se zde socha ženy s křídly nacházející se v prostorách místního hřbitova. Tato entita určitým způsobem pronásleduje pana Brandejse, jenž je nalezen mrtvý u sebe v ložnici, do posledního momentu jeho života. Muž tuto sochu vidí, a dokonce se s ní baví jako s přítelkyní. V průběhu celého děje je tak postavou, nad kterou se vznáší obláček tajemství a čtenář si není jist jejím významem. Způsob, jakým se sochou komunikuje hlavní postava příběhu, stupňuje její mystičnost.

„Starý muž se opřel o sokl a sám klečel na levém koleně před sochou. Aby nevzbudil pozornost, předstíral, že si váže uvolněnou tkaničku. Ostatně okna domků na protější straně silnice byla slepá a zavřená, jenom uprostřed cesty, daleko za hřbitovní branou, pobíhal stařeček s plechovým vědrem.

„Já vím, žes to byla ty. Přiznej se.“ Tvář sochy byla mírná, klidná, skoro laskavá. Oči se snad příliš hluboko propadly a ústa byla široká a úzká a mezi rty a kolem nosu a brady rostl šedozelený proužek mechu. „Řekni, kams dala večer křídla?“[29]

[29] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 71*

3.1. Čas a prostor

Čas a prostor jsou faktory, které dodávají pohyb, napětí a zdůrazňují různé momenty v detektivních knihách, a jsou mnohdy klíčové pro pochopení celého příběhu. Nejenže nastavují prostředí, ve kterém se děj odehrává, ale taky mají velký vliv na to, jak příběh postupuje a jak ho čtenář vnímá.

V díle jsou použity časové postupy, které sledují děj v chronologickém i retrospektivním sledu. Kompozice tohoto literárního díla je chronologická v případě povídek *První případ, Vrah se nevrací a Pád.* Retrospektivní kompozice se naopak objevuje u zbývajících dvou příběhů *Metoděj přichází pozdě a Vražda bez rukavic.* Jelikož jsou poslední dvě zmíněné povídky obsahově delší, můžeme říct, že v díle převažuje retrospektiva.

V případě zaměření na jiné rozlišení času, je možné uvést objektivitu a subjektivitu. Objektivně označujeme čas, který ve většině případech nevnímáme a prakticky se shoduje s reálným plynutím. Touto formou je napsán téměř celý děj díla.

Výjimkou je část z povídky *Metoděj přichází pozdě,* kde se mladý muž nachází ve velmi podnapilém stavu a plynutí doby vnímá subjektivně: *„Zdálo se mu, že je zima a že leží na sněhu, navátém rozbitým oknem do mužského záchodku – ty svině mě nechají zmrznout, řekl si a pak zas jasně viděl, že je to jenom voda, která obtéká jeho boty na dně příkopu. Kamarádi ho zvedli a nesli ho jako mrtvolu, tvrdého jako prkno, ale jakýpak pohřeb potmě, chtěl křičet, že není mrtvý, a pak mu zavoněly Janiny vlasy, nahmatal prsty její tvář, vlhkou chladnými slzami, pochopil, že došel, kam chtěl… “*[30]

Na začátku pasáže prožívá zmatek a dezorientaci, kdy si myslím, že leží na sněhu a cítí zimu. Tento pocit může mít za následek zkreslené vnímání času, kdy se mu zdá, že zde stráví dlouhou dobu. V části pasáže, kdy popisuje, jak jej kamarádi nesou jako mrtvolu, se zdá, že prožívá intenzivně emocionální okamžik. Momenty může v tu chvíli vnímat jako zpomalené. Tento pocit je však zmírněn, když ucítí Janinu vůni a nahmatává její tvář a dojde k subjektivnímu prožití rychle uplynulého času.

[30] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 39*

Hlavními složkami detektivní prózy Jana Trefulky je, stejně jako u ostatních autorů tohoto žánru odhalování tajemství spojené s typickým prostředím. Jan Trefulka uchopuje tento prostor osobitým způsobem.

Nebezpečnou a tajemnou atmosféru, která je pro detektivku typická, můžeme pozorovat např. v následující ukázce: *„Dveře do sklepa zůstaly maličko pootevřené, ale škvíra byla dost velká k tomu, aby postřehl odvedle od Dušánků dvojí tiché zavrznutí vrat a aby si dostatečně uvědomil, že stín člověka předtím na okamžik přerušil tenkou stěnu paprsků, jež pronikaly do první místnosti sklepa. Nezbývalo než se zvednout a jít se podívat, kdo to tam přišel, aby dokončil to, co před časem začal."*[31]

V první větě je zmíněno, že dveře do sklepa zůstaly pootevřené, což může evokovat dojem tajemna a nebezpečí. Dvojí tiché zavrznutí vrat signalizuje přítomnost dalších osob, které přicházejí do sklepa. To vyvolává otázku, kdo jsou tito lidé a proč se tajně dostávají do sklepa. Věta, která následuje, naznačuje, že stín člověka na okamžik přerušil sluneční paprsky pronikající do první místnosti sklepa. Tento detail může symbolizovat narušení klidu nebo příchod nečekaného prvku.

Všechny povídky se odehrávají v prostředí městečka, kterému autor věnuje pozornost. Bez ohledu na to, zda se jedná o blízký les, ulice, zámek nebo vinné sklípky, je toto město stále přítomné jako stabilní a významné kulturní centrum.

Tento prostor poskytuje bohaté možnosti pro tvorbu atmosféry a charakterizaci postav. Jedním z hlavních důvodů, proč je tato lokalita vhodná pro Trefulkovy příběhy, je autorova schopnost zachytit atmosféru a dynamiku prostředí. To můžeme vnímat v následující ukázce: *"Průvodce otevřel železná dvířka a nechal Růžka a pana Minuse vstoupit. Věž byla uvnitř širší, než se zvenku zdálo. Úzké střílny jenom spoře osvětlovaly prošlapané pískovcové schodiště, z něhož se v každém poschodí vstupovalo do čtvercové místnosti se zamřížovanými okny. Ve světnicích se povalovaly polorozbité židle a stoly, různé standarty, prapory… "*[32] Malé město umožňuje vytvořit blízké a intimní prostředí, kde se postavy vzájemně znají a jsou vzájemně propojeny, což přispívá k vytváření napětí a dramatických situací.

---

[31] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 27*
[32] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 49*

Dále poskytuje také vhodné prostředí pro vykreslení sociálních a kulturních aspektů. Autor může prostřednictvím popisu obce zkoumat různé vrstvy společnosti, jejich interakce a konflikty, což přidává do příběhů další rozměr a hloubku.

Městečko navíc často slouží jako symbol stability a tradice, což může být kontrastováno s nečekanými událostmi a intrikami, které se v něm odehrávají. Toto napětí mezi tradičními hodnotami a moderními vlivy dodává Trefulkovým povídkám další vrstvu komplexnosti a zajímavosti. Celkově vzato, zvolené prostředí poskytuje příběhům realističtější a autentičtější rámec, ve kterém mohou postavy a události působit přirozeněji a výrazněji.

Pro čtenáře má tento prostor v příbězích také své výhody. Malé město často vytváří atmosféru a prostředí, které je mnohem přístupnější a srozumitelnější pro čtenáře než město velké. Čtenáři se mohou snáze identifikovat s postavami, protože si mohou představit podobná místa a situace ve svém vlastním životě. Městečko je často spojeno s pocitem sounáležitosti a komunity, což čtenářům umožňuje lépe porozumět vztahům a interakcím mezi postavami. Tímto způsobem se čtenáři mohou více propojit s příběhem a prožívat ho na hlubší úrovni.

Děj první povídky se většinu času odehrává v otevřeném prostředí ulice a nejbližšího okolí. Autor barvitě popisuje krajinu, ve které se scéna odehrává. Tento popis nejenže poskytuje informace o fyzickém prostředí, ale také přispívá k atmosféře příběhu a pomáhá čtenáři lépe si představit situaci.: *„Maršík je viděl z okna, jak pozorně obcházejí každou hromádku řepného chrástu, přes mírné návrší viděl i věže kostela a zámek a malé sídliště z panelových domů, které šplhalo do stráně.“*[33]

V příběhu zároveň najdeme určitou formu kulisy. Ta tvoří jakési atmosférické pozadí scény. Nejistota a tajemno jsou vytvářeny prostřednictvím husté mlhy, která symbolicky připomíná zahalení okolního prostředí do temnoty a nejasnosti, stejně jako tomu bylo u zmizení mladého muže. Tato kulisa vytváří napětí a čtenář je uváděn do atmosféry tajemství, které jsou v příběhu postupně odhalovány. Mlha tak slouží jako symbolický prvek, který nese metaforu postupného odhalování.

Ve druhé povídce *Vrah se nevrací* se děj odehrává převážně v okolí vinných sklepů. Sklepy samotné mohou být symbolem pro skryté nebo temné stránky lidské povahy, které

[33] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 8*

se ve chvílích nekontrolovaného opojení či hněvu mohou projevit. Nález mrtvého člověka v jednom z těchto sklepů a zjištění, že byl zabit v opilosti a hněvu někým jiným, může poukázat na nebezpečí, které nesou tyto emoce a nadměrná konzumace alkoholu.

Mimo vinné sklepy se postavy ocitají také v prostranství hřbitova. Autorův popis nám tak ukazuje městečko z jiné perspektivy.: *„…hřbitov se rozkládal na starodávném místě na kopci kolem kostela. Nízké, kamenné zídky sestupovaly v několikerém sledu po svazcích dolů jako zákopy, protože hřbitov se během staletí rozrůstal. Ze hřbitova bylo vidět daleko do rovinatého kraje, hnědého a nudného až k obzoru, zahaleného do rezavě šedého oparu.“*[34]

Kontrastní prostor vyjadřující protiklad dvou prostředí je využit v povídce *Metoděj přichází pozdě.* V retrospektivní časové lince se totiž dostáváme na dvě protikladné lokace, a to hospody a mladého lesa.

„Nejhorší bylo, že ho vlastně nikdo nezdržoval, nikdo mu neříkal počkej, nikam nechoď, jenom sám u sebe si pořád kladl hranice, ve čtvrt půjdu, za deset minut půjdu, za pět minut se zvednu, znovu a znovu si určoval termín a opět a opět ho nedodržoval. Bylo něco silnějšího, bylo další pivo, nová runda, načatá historka, přece nemohu teď odejít, chlapi by se mně smáli…“

„…hodiny na něj čekávala a on zas na ni, jenom aby se vzali za ruce a odešli do mladého lesa, chráněného od silnice hustou dubinou, jejíž listí pokrývala sametově bílá plíseň, a vydrželi tam ve skrytu celá odpoledne a večery a neděle, milovali se a vyprávěli si své dětské sny…“[35]

V první ukázce je popsán nepříznivý a omezující prostor, ve kterém se muž nachází. Je zde zobrazeno, že si sám klade omezení a časové limity, avšak není schopen je dodržet. Tento prostor je spojen s negativními faktory, jako jsou alkohol a sociální tlak ostatních mužů. Působí chaoticky, plný lidí a extrovertní společnosti. Atmosféra působí až hlasitým dojmem přeplněné hospody.

Naopak ve druhé ukázce je vykreslen prostor mladého lesa, který slouží jako ochrana a útočiště od vnějšího světa. Les je popisován jako hustý, plný dubů a listí. Tento prostor

[34] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 23*
[35] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 34*

je spojen s intimitou a romantikou. Je zde zmíněno milování a sdílení dětských snů, což evokuje pocit klidu, bezpečí a společného pouta.

V příběhu třetí povídky se, kromě kontrastního prostředí, ocitáme v domě sousedky pana Minuse. Autor možná zvolil tento interiér, aby ukázal, že i v zdánlivě obyčejném domácím prostředí se mohou dít nečekané události. Objevuje se zde scéna, kde pan Minus prakticky bez váhání vstupuje do domu své přítelkyně, což poukazuje na jeho přirozenou otevřenost a přímý přístup k situacím, a zároveň na přátelské sousedské vztahy.

Čtvrtá povídka *Pád* je situovaná kolem městského zámku. Toto historické místo poskytuje bohaté kulisy pro vyprávění příběhu a samo o sobě nese příběhy. Čtenáři jsou přeneseni na nádvoří zámku, které se v povídce jeví jako opuštěné a pusté, což přispívá k atmosféře tajemna a napětí.

Zároveň nás autor zavádí i do nitra samotného zámku, kde se nacházejí krátké vzkazy. Tyto zdánlivě nevinné poznámky od návštěvníků představují výseky z minulosti, dodávají zámku životnost a přispívají k jeho atmosféře. Jsou jako fragmenty historie, které nás vtahují do dění a záhad tohoto starobylého místa a mohou odkazovat na různé aspekty lidského života, od touhy po zábavu po hledání smyslu existence.

Prostředí poslední povídky je velmi proměnlivé a obsahuje různé lokality, které mají svůj specifický charakter. Začínáme v chatě, ve které se předchozího dne konala svatba, a vnímáme zde určitý chaos. Místnost je plná nepořádku z večera. Přesto cítíme, že žena, která do místnosti vchází, vnímá tento chaos a nepořádek pozitivně. Je propojen se vzpomínkami na minulou noc a dělá ženu spokojenou.

Druhá rovina příběhu, retrospektivní, nás pak zavede do různých míst, jako jsou ulice města, hřbitov nebo dvůr s prodejem materiálu na stavbu. Tato různorodost prostředí symbolizuje různé aspekty lidské existence a umožňuje nám nahlédnout do různých vrstev společnosti a lidských osudů. Tímto způsobem se autor snaží prozkoumat různé životní perspektivy a kontrasty mezi jednotlivými sociálními prostředími.

3.2. Postavy

V téměř každém příběhu jsou postavy klíčovým prvkem, který utváří atmosféru a pohání děj vpřed. V případě detektivních příběhů je ústřední postavou vyšetřovatel nebo detektiv. Nicméně nelze opomenout ani další postavy, jako jsou oběti, podezřelí či svědkové, jejichž interakce s detektivem a mezi sebou často tvoří složitou síť motivací a vztahů. Každá postava má svůj vlastní příběh a zákoutí mysli, které mohou být klíčem k rozluštění záhady. Ve společnosti těchto různých osobností se rozvíjí dramatické napětí a odhalují se tajemství, která jsou základem detektivního žánru.

Detektivní hrdinové jsou často představováni jako brilantní a důvtipní jedinci, kteří se snaží rozluštit složité záhady a odhalit pravdu za tajemnými zločiny. V případě toho díla se však setkáváme s lehce netypickým typem detektiva v podobě starého muže v penzi, který se k případům dostává spíše náhodou. Přesto se hned v druhém případu sám zhostí vyšetřování a pátrání, a stává se tak relativně plnohodnotným vyšetřovatelem.

Z počátku se sám jeho talentu a schopnostem svým způsobem brání a nechce se dobrovolně připojit k ostatním tohoto povolání, zároveň se ale později sám zapojuje a je patrné, že jej pátrání určitým způsobem naplňuje.

"Já bych přece jenom," řekl pan Minus, "já vám do toho nechci mluvit, ale není vám nic nápadného, pane Růžek?..."

Příslušník se na něj nevrle podíval. "Vy mně taky neuděláte žádnou radost. To se ví, že - ..."

"No tak co?" "Vypadá to, jako by sem přišel, ale vůbec neodešel. Od silnice sem vedou nápadné stopy, ale nazpět žádná." [36]

V případě této ukázky můžeme pozorovat snahu hlavní postavy prosadit si vlastní pohled na věc. Můžeme si všimnout, že je pravděpodobně mnohem pozornější a všímavější než ostatní přítomní. Tento fakt je podpořen druhou postavou, panem Růžkou, který je, přes svoje povolání a postavení, spíš pasivním vyšetřovatelem.

[36] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 40*

V roce 1966, byl stejně jako vzniklý povídkový soubor "Nálezy pana Minuse" od Jana Trefulky, vydán povídkový soubor "Smutek poručíka Borůvky" od Josefa Škvoreckého. I když se jedná o odlišné knihy - oba příběhy sdílejí zajímavou podobnost v podání svých hlavních postav. Jak pan Minus, tak i poručík Borůvka se neúmyslně zapletou do vyšetřování, které formuje jejich příběhy. Tato podobnost může reflektovat dobové společenské a kulturní tendence, kdy byla popularita detektivního žánru v Československu v 60. letech značná. Obě postavy mohou tak symbolizovat určitý druh protiváhy vůči totalitnímu režimu, kde obyčejní jedinci, ačkoli náhodou, přicházejí s pravdou a odhalením.

V povídkách Jana Trefulky vyniká dynamika mezi dvěma detektivními složkami - příslušníkem Růžkem a Maršíkem, a panem Minusem, starým pánem z městečka. Tyto dvě detektivní složky jsou odlišné, jak v přístupu k vyšetřování, tak ve svém vztahu k místní komunitě.

Postavy příslušníka Růžka a Maršíka představují tradiční detektivní složku, která je součástí oficiálního vyšetřování a má za úkol řešit kriminální případy v rámci formálních postupů a pravidel. Jsou to profesionální detektivové, kteří se spoléhají na své znalosti, dovednosti a zkušenosti, aby odhalili pachatele a vyřešili případy. Nosí uniformy, což symbolizuje jejich autoritu a postavení ve společnosti.

Na druhé straně stojí pan Minus, který představuje nekonvenční detektivní složku. I když není profesionálním vyšetřovatelem a nemá oficiální pravomoci, jeho znalost místního prostředí a jeho schopnost pozorování a porozumění lidské povaze mu umožňují objevovat informace a souvislosti, které by jinak mohly uniknout tradičním detektivům. Pan Minus se pohybuje mezi obyvateli městečka jako jeden z nich, což mu umožňuje získat důvěru a přístup k informacím, které by jinak zůstaly skryté.

I když se na první pohled zdají být Růžek, Maršík a pan Minus jako protichůdné detektivní složky, ve skutečnosti se navzájem doplňují a podporují. Zatímco Růžek a Maršík zastávají formální a oficiální postavení a mají přístup k oficiálním prostředkům a zdrojům, pan Minus přináší do vyšetřování povědomí o místním prostředí a zdůrazňuje důležitost lidského faktoru v procesu objasňování zločinů.

V analyzovaném díle si můžeme všimnout, mimo jiné, také typického znaku i dalších známých detektivních postav. Jedná se o schopnost objevovat se v klíčových okamžicích vyšetřování, ačkoli nemají oficiální úlohu v řešení případů. Mezi takové

postavy patří např. León Clifton, kterého můžeme nazvat jakýmsi prvním „českým“ detektivem. Podobně jako Clifton, i pan Minus se zdá být "přitahován" k událostem, kde se něco významného děje. Další postavou, která by mohla sdílet podobnou schopnost, je například Hercule Poirot, slavný detektiv vytvořený Agathou Christie, nebo již zmiňovaný Sherlock Holmes.

Odlišností od jiných detektivních příběhů je absence tradičních záporných postav, jakou můžeme vidět v příbězích o Sherlocku Holmesovi již zmíněného A. C. Doyla. V dílech Jana Trefulky často chybí jasně definovaný zločinec nebo hlavní negativní postava. Namísto toho se jeho příběhy často soustředí na odhalování vnitřních konfliktů a morálních dilemat obyčejných lidí, kteří se ocitají ve složitých situacích. Zápornými postavami jsou průměrní občané vesnice nebo městečka, kteří se dostanou do neobvyklých nebo konfliktních situací a jsou nuceni čelit svým vlastním slabostem a rozhodnutím.

Postavy jako takové se v obvyklém případě nestávají záležitostí kompozice. Přesto se může objevit postava, která buď svým chováním, jednáním nebo zjevem, výrazně ovlivní kompoziční výstavbu. Může se jednat např. o tyto druhy: osudová, klíčová, mysteriózní, rezonér, deus ex machina, zbytečný člověk a mnohé další. V případě této detektivní prózy se setkáváme s jedním tímto typem, a to mysteriózní postavou.

V případě prózy *Nálezy pana Minuse* se jedná se o okřídlenou sochu. Ta se objevuje v první části na hřbitově a je pouze nehybnou postavou. Později ji však starý muž začne vídat na místech, která nejsou obvyklá. V noc jeho svatby se po několika událostech socha rozpohybuje a doprovází jej až domů.

„Jeho čela se dotkl chladivý, vlhký závan, jako by kdosi za ním otevřel dveře sklepa. Socha nad ním stála s rozpjatými křídly, krásná, živoucí, znovu se rozmáchla a starý muž se vzchopil, postavil se na nohy a kráčel do města. Socha letěla nad ním jako obrovitý vějíř, chvílemi mizela ve tmě nad kandelábry, chvílemi se snášela skoro k zemi a vířila prach mezi kostkami. "Vidím tě lítat," řekl starý muž, "proč neodlétneš na příjemnější místo, než je tvé před hřbitovem? Mohla bys stát před mým domem. Přikrýval bych tě přes den plachtou.

Když se přiblížili k domku, socha odletěla. Starý muž ještě chvíli cítil její vůni, jako by čichal k dlani, která úporně hladila kámen. Vešel do vrat a do stodoly, zul si boty, aby neprobudil spící ženu, a opatrně se šoural přes kuchyni do ložnice.

„Pískovec je moc měkký kámen," říkal si, „nevydrží být mrtvý." "[37]

Socha ženy s křídly na hřbitově může symbolizovat přechod mezi životem a smrtí, duchovní dimenzi, nebo snahu překonat pozemské omezení. Hlavní postava, starý muž, ve svém setkání se sochou prožívá jakýsi zvláštní moment osvícení nebo spirituálního probuzení. Když socha začne žít a pohybovat se, muž se cítí povzbuzený. Text může mít význam v kontextu smrti a věčnosti. Socha představuje naději na transcendenci smrti a další existenci. Starý muž prožívá smíření s myšlenkou na smrt a nachází se útěchu ve spojení s duchovním světem, které mu socha přináší. Symbolika sochy, která odletí, když se muž přiblíží k domu, může naznačit, že duchovní svět je přítomen v neobvyklých a neznámých prostorech, mimo dosah běžného života. Postava tak může evokovat myšlenky na smrt, transcendenci a hledání duchovního smyslu života. Moment, kdy socha odletí může symbolizovat nedostupnost duchovního světa pro pozemskou existenci.

Stavebním exponentem týkajícím se postavy je nomen proprium neboli „jméno postavy", které bylo zvoleno záměrně. V případě tohoto díla by se mohlo jednat o konkrétnější druh nomen omen, kdy jméno nějakým způsobem vystihuje svého nositele.

V próze *Nálezy pana Minuse* bychom se mohli zaměřit na jméno Metoděj. Toto jméno hlavní postavy se totiž z řečtiny překládá jako „zkoumání, poznání, výzkum, způsob bádání", což je v případě pana Matěje Minuse velmi vystihující. Dokáže zkoumat a všímat si důležitých věcí, díky kterým vyřeší mnohé případy.

Příjmení "Minus" může naznačovat odchylku od běžného, záporné směřování. Postava s tímto příjmením by mohla být vnímána jako odlišná, může představovat opak toho, co je obvyklé, nebo se může cítit jako outsider.

Další postavou, jejíž příjmení odpovídá jejímu charakteru je Maršík. V případě této osoby nalézáme určitou vojenská symboliku spojenou s pojmem "marš". Poručík Maršík je tak charakterizovaný jako disciplinovaný a řádný člověk, který klade důraz na pořádek a organizaci.

Vedle detektivů, kteří se snaží rozluštit záhadu, a zmíněných postav jsou zde i další důležité osoby, které ovlivňují průběh událostí a přispívají k atmosféře příběhu. Oběti zločinů, svědkové událostí a další obyvatelé městečka přinášejí do příběhu různé

[37] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 111*

perspektivy a motivace, které mají vliv na chování hlavních postav a vývoj vyšetřování. I přesto, že se v této kapitole zaměřujeme na specifické postavy, je důležité si uvědomit, že každá postava ve svém vlastním způsobu přispívá k bohatosti a komplexnosti příběhu.

V průběhu pěti povídek, analyzované knihy, se setkáváme s řadou vedlejších postav, jež autor nedetailně charakterizuje, a tak zůstávají ve stínu hlavního děje. Jejich role se často omezuje na podporu a rozvoj hlavních postav či vytváření atmosféry a prostředí příběhu. I když nejsou přímo středem pozornosti, mají klíčový vliv na děj a mohou být zásadní pro vyvíjení napětí a rozuzlení zápletky. Jejich povahové rysy a motivace jsou nastíněny jen povrchně, což umožňuje čtenáři zaměřit se na hlavní linii příběhu a soustředit se na jeho hlavní témata.

3.3. Perspektiva sedmi smrtelných hříchů v povídkové próze

Hlavním motivem knihy se bezpochyby jeví smrt a její různé podoby, které se prolínají skrze jednotlivé povídky a případy. Zároveň však tato smrt není pouhým fyzickým koncem, ale zrcadlí také temnější stránky lidské povahy a vztahů. Autor Jan Trefulka se snaží poukázat na lidské neřesti a jejich projevy ve společnosti tím, že v každé povídce nahlíží na jiný aspekt lidského chování a jeho důsledky. Kdybychom se zaměřili na sedm hlavních hříchů, mezi které patří: pýcha, lakomství, závist, hněv, smilstvo, nestřídmost a lenost, zjistíme, že postavy této prózy se dopustily většiny, ne-li dokonce každé z nich.

V každé povídce se nám odkrývají různé tváře těchto hříchů a jejich dopady na lidské osudy. V díle jsou často spojovány s tragickými událostmi a osudy postav, což naznačuje, že autor si byl vědom morálních imperativů a etických principů křesťanské tradice. Tímto způsobem se kniha stává nejen detektivním příběhem, ale i sondou do lidského nitra a morálního rozpoložení, které je ovlivněno křesťanskou naukou a hodnotami.

Komunismus uplatňoval ateistický postoj a snažil se potlačit a omezit vliv církví a náboženských organizací ve společnosti. Křesťané byly často pronásledováni, ať už prostřednictvím omezování jejich činnosti, nebo vězněním a pronásledováním věřících, kteří se stavěli proti režimu. Autorova kritika morálního úpadku a hříšného chování v díle *Nálezy pana Minuse* může být použita jako prostředek kritiky reálného politického či sociálního kontextu.

Než se ponoříme do detailů každého ze sedmi hlavních hříchů a jejich projevů v díle *Nálezy pana Minuse*, je důležité si ujasnit, co vlastně hřích je.

Hřích je morální provinění, často spojené s náboženskými přesvědčeními, které porušuje boží vůli. Tento koncept se objevuje v různých kulturách po celou historii a často zahrnuje nedodržování norem chování, tabu nebo morálních zásad. Některé kultury také uznávaly korporátní hřích, který ovlivňoval celé společenství. Ve starověkém Řecku byl hřích vnímán jako selhání jednotlivce dosáhnout svého plného potenciálu.

Pro naše předky byl "hřích" synonymem pro destruktivní způsob života, který měl katastrofální následky. Tento model života ničil a rozvracel vztahy v rodinách, mezi přáteli a oslaboval štěstí, klidnou mysl, nevinnost, lásku, bezpečí a přirozenost. Hřích také

ohrožoval naše spojení s Bohem a způsoboval chaos, deformaci a rozšíření utrpení a bolesti.

Soupis sedmi hlavních hříchů má svůj původ v osmi zlozvycích, které sestavil Evagrios z Pontu, řecký mnich ze 4. století. Papež Řehoř Veliký pak zredukoval jejich počet na sedm kolem roku 600, když při psaní knihy o Jobovi upravil jejich seznam.

Za první ze sedmi hlavních hříchů je obvykle považována pýcha. Dante Alighieri ve svém díle Božská komedie dokonce podává pýchu jako nejzávažnější hřích, který dává vzniknout dalším hříchům. Proto je také pýcha v tomto díle umístěna do prvního kruhu očistce, kde duše očisťují od této hříšné vlastnosti

Pýcha je stav mysli, který touží po neustálém obdivu a uznání ostatních. Tento hřích často přináší nebezpečné důsledky, neboť může vést k opovržení druhých. V následujících ukázkách z knihy Jana Trefulky lze pozorovat, jak pýcha ovlivňuje chování postav:

„Mrtvola chlapce, který se jmenoval Josef Darmovzal, ležela v nehlubokém zarostlém příkopu…“

„Styděl se, že na okamžik pocítil cosi jako úlevu. Tady toto je strašné, toto je hrůza, ale není to hanba.“[38]

V této ukázce vidíme motiv pýchy skrze myšlenky poručíka, který je rád, že byla nalezena mrtvola Josefa Darmovzala. I přesto, že je situace hrůzná a plná tragédie, poručík na okamžik cítí úlevu, že je případ vyřešen a jeho jméno nebude "pošpiněno" tím, že by zůstal nevyřešený. Tento pocit úlevy a radosti z úspěchu v této situaci odhaluje jeho pýchu, neboť si váží spíše své vlastní reputace než lidské tragédie.

„Kdybychom neviděli vedle sebe lidi šťastnější nás, měli bychom sebe za nejšťastnější. Kořenem naší nespokojenosti je tedy závist.“[39] - Sofie Podlipská

Závist je nelibost, která vzniká, když někdo cítí nespokojenost s úspěchem nebo štěstím druhého a má silnou touhu jim to vzít. Od ostatních hříchů se odlišuje tím, že nenabízí žádnou radost nebo uspokojení. Je to jediný hřích, který nepřináší žádnou formu potěšení. Zatímco u ostatních hříchů může existovat alespoň krátkodobé uspokojení, u závisti takový pocit chybí.

---

[38] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 11*

[39] *PODLIPSKÁ, Sofie. Citáty slavných osobností. Online. Dostupné z: https://citaty.net/citaty-o-zavisti/. [citováno 2024-03-06].*

„Závist. Být na tom lepší než zen druhý. Někdo se o to snaží víc a bezohledněji, někdo zase tomu dává ušlechtilá jména. Jako třeba zaopatřit rodinu nebo třeba udělat toho druhého šťastným. Štěstí je přece mít víc a mít se lepší ne?“[40]

V této ukázce z povídky *Vrah se nevrací* autor zmiňuje závist a ukazuje, jak může být maskována pod zdánlivě pozitivními myšlenkami. Postava se snaží zdůvodnit svou touhu po lepším postavení nebo majetku tím, že to považuje za normální snahu o lepší život pro sebe nebo své blízké. Tímto způsobem autor ukazuje, jak závist může být skryta za zdánlivě altruistickými motivy, ale ve skutečnosti jde pouze o touhu překonat ostatní nebo jim ublížit. Samotná zmínka hříchu přímo v textu může naznačovat, že hříchy jako takové hraje v díle významnou roli a že postavy se s ním budou pravděpodobně potýkat nebo jej budou projevovat.

„Někdo se tak má,“ řekl strojvůdce svému pomocníkovi na posunovací lokomotivě, která se zastavila na náspu pod domkem. „Heleď, z komína se už kouří. Já bych na to čas neměl.“[41]

V tomto textu z polední povídky strojvůdce vyjadřuje svou nespokojenost a možnou závistivost, když vidí, že někdo jiný má něco, co on ne. Jeho slova naznačují, že cítí nevoli z toho, že někdo má čas na odpočinek nebo jiné pohodlí, zatímco on sám musí pracovat.

Třetím hříchem je hněv. Ten, i když se často jeví jako faktor vyvolávající konflikty a chování, je součástí běžného života. Pokud s ním správně zacházíme, může vést k potřebným změnám v interakcích, zatímco jeho nesprávné vyjádření může negativně ovlivnit naše pocity a vést k dlouhodobému hněvu nebo agresi. Hněv může být důsledkem nepříznivých životních událostí, což může mít negativní dopad na citové vztahy a zdraví jedince.

V literatuře a umění rozlišujeme mezi božím a lidským hněvem. Boží hněv je na rozdíl od lidského považován za spravedlivý. Hněv, jak ho chápe svatý Tomáš Akvinský, motivuje jednotlivce k poškozování svých bližních a projevuje se změnou barvy tváře, hlasitým projevem, urážkami a násilím.

V díle *Nálezy pana Minuse* se hněv nejvýrazněji projevuje v druhé povídce:

---

[40] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 21*
[41] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 97*

„…přichází Dušánek, nalézá sklep zdemolovaný, což ho samozřejmě rozzužilo. V té chvíli vešel do sklepa jakoby nic pan Nešvera, který chtěl na tchánovi víno. Jenomže Dušánek si myslel, že tu spoušť způsobil pan zeť, protože ho podezíral z každé špatnosti. S křikem se na pana Nešveru vrhl a naneštěstí měl sekeru v ruce. Nešvera byl trochu opilý, jako vždycky, sekeru mu vytrhl a praštil ho trochu víc, než chtěl… "[42]

Z úryvku je znatelné, že postava, jež nalézá prostor ve zdemolovaném stavu podléhá hněvu. V následujících okamžicích se obrací na příchozího se sekerou a dojde k hrozivé události, při níž jeden z nich přijde o život. Nebýt hněvu, který Dušánka přepadl, mohli si muži promluvit a zjistilo by se, že pan Nešvera nemá se zdemolováním sklepa nic společného.

Jiným příklad tohoto hříchu vidíme v povídce *Metoděj přichází pozdě:*

„Když ho uviděla, začala mu nadávat, jako kdysi nadávala tátovi, když přišel opilý domů.

„Běž si za tou flundrou, cos u ní nechal boty," křičela. „Že jsem tě hned neutopila jako slepý kotě," bila ho po tváři a Fáňa držel a nic nenamítal, a to ji ještě víc rozběsňovalo.

„Měl by ses radši oběsit," ječela nenávistně, „bože, nemůžu tě ani vidět, byla bych ráda, kdyby ses oběsil"[43]

V tomto úryvku je hněv nejvýraznějším hříchem. Postava ženy vyjadřuje silný a nenávistný hněv vůči muži, což se projevuje verbálními útoky, nadávkami a fyzickým napadením. Její slova jsou plná zlosti a nenávisti. Hněv zde představuje dominantní motivaci a tento text ukazuje, jak silně může hněv ovlivnit lidské jednání. V povídce se dozvídáme, že slova této ženy nakonec opravdu vedla k oběšení muže.

Tento zmiňovaný hřích se v díle objevuje ve velké míře a je jedním z nejčastěji zastoupených. V určité formě jej nalezneme v každé z povídek a ve většině případů má až fatální následky.

Smilstvo patří mezi hříchy, které jsou zvláště vzpurné, neboť deformují a snižují hodnotu jednoho z nejcennějších Božích darů člověku - lásku. Smilstvo zneužívá lidskou lásku a sráží ji na úroveň zvířecího pudu, je nezřízenou potřebou prožívat sexuální zážitky. Přestože je tento hřích zjevně škodlivý, je jedním z nejúspěšnějších nástrojů satana. Smilstvo je nedovolené sexuální chování, které zahrnuje zneužívání sexuality mimo rámec morálních, etických nebo náboženských zásad.

---

[42] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 29*
[43] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 43*

V analyzované knize Jana Trefulky narazíme na projev tohoto hříchu pouze ve dvou povídkách:

„Já jsem byl taky ožralej," řekl muž sklesle. „Ale ne natolik, aby vám to nemyslelo. Tak jste se tam šel podívat."

Muž přikývl.

Vona tam spala. Jako štěně. Tak jsem - vona se začala strašně bránit, že nechce, že mu chce být věrná, a takový řeči. Já jsem si řek, taková kurva, nemoh jsem couvnout, dostal jsem vztek, trochu jsem ji zmáčknul."[44]

V této ukázce je patrné, že muž jednal se ženou násilně a agresivně, což může být interpretováno jako projev smilstva, přestože z textu není jasné, zda k sexuálnímu styku skutečně došlo. Samotné pomyšlení a pokus o tento akt, agresivní chování a absence respektu k ženě naznačují nevhodné a nepřijatelné zacházení s druhou osobou. To je, mimo jiné, charakteristickým znakem smilstva.

Druhá zmínka tohoto hříchu je v poslední povídce, kde je součástí výhružného dopisu:

„Ty stará smilná svině!!"[45]

Dalším ze smrtelných provinění je obžerství, nemírnost, nestřídmost. V raných soupisech sedmi hlavních hříchů z 14. století byla často považována nestřídmost za nejzávažnější. Papež Řehoř Veliký zdůraznil, že pokud nedokážeme ovládnout hříšné pudy jako je nenasytnost a přejídání se, nebudeme schopni začít cestu duchovního posunu.

Nestřídmost je v biblických textech spojována převážně s nadměrným jídlem a pitím, včetně alkoholu. I když bylo víno v antické době považováno za důležitý dar bohů a symbol radosti, Bible ho často vnímá negativně, zvláště když konzumace vede k opilství.

Nestřídmost se v knize *Nálezy pana minuse* objevuje ve formě přehnané konzumace alkoholu. Ta je součástí hned několika povídek a v mnoha případech je dokonce jedním z hlavních příčin tragédií.

„Z poklidných myšlenek ho vyrušilo několikeré bouchání sklepními vraty a potom jakési volání, které v těchto končinách tichého rozjímání nebývá právě obvyklé, a Minuse

---

[44] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 44*
[45] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 105*

rozladilo. Nesnášel opilecké hádky a křiky kolem sklepů, nezdálo se mu to dost uctivé k ušlechtilému nápoji, který měl rád.“[46]

Autor prostřednictvím postavy Minuse vyjadřuje negativní postoj k opilství. Minus je rozladěn a nepříjemně ovlivněn okolním opileckým chováním, což naznačuje, že považuje opilství za nevhodné a nepřijatelné chování. Zároveň však vnímá víno jako ušlechtilý nápoj, kterého si váží. Jeho nesnášenlivost vůči opilým lidem a jejich chování kolem sklepů naznačuje, že považuje víno za něco, co si zaslouží respekt a úctu, a není nutné ho spojovat s opilstvím nebo neuctivým chováním. Tento úryvek může být interpretován jako podpora střídmosti a umírněnosti v konzumaci alkoholu.

Poukázání na problematiku nestřídmosti nacházíme i v jiných částech knihy:

„Ten má dobrou ženu, ale radosti hledá někde jinde. Především po hospodách.“[47]

„Tolik kořalky už po léta nevypila, ale nebylo jí příliš zle. Něčím přece musela ulívat minulost, která se tak směšně a neodbytně vracela…“[48]

Lakomství je dalším z rozebíraných neřestí a vyjadřuje přehnanou touhu po majetku nebo penězích a odmítání dělení se s ostatními. Osoba projevující lakomství je nadměrně sebestředná a hromadí bohatství bez ohledu na potřeby ostatních nebo společenské důsledky svého jednání. Lakomství může způsobit nejen finanční škody, ale také rozvrátit mezilidské vztahy a vést k morálnímu úpadku.

Lakomství, latinsky "avaritia" znamená "chtivost", přesněji "chtivost po penězích. Tato neřest je projevem touhy vlastnit a shromažďovat peníze. Čím víc jsou přítomné vášně jako nestřídmost a smilstvo, tím více roste touha po bohatství, protože peníze mohou zdánlivě uspokojit tyto potřeby. Podle svatého Řehoře jsou tyto hříchy tak úzce propojené, že jeden vedle druhého vyrůstá.

„Lakomý člověk myslí na své potřeby tolik, že přehlíží potřeby druhých.“[49]

Projevy lakomství se v analyzované knize objevují nejvýrazněji v poslední povídce:

„Je padehet?“ slyšel za sebou.

---

[46] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 17*
[47] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 22*
[48] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 58*
[49] *RIEDL, Jiří. Sedm hlavních hříchů. Olomouc 2011. Diplomová práce, Univerzita Palackého v Olomouci, Cyrilometodějská teologická fakulta, Katedra systematické teologie, str. 59*

„Není, prosím. Tamtomu pánovi jsem dal posledních deset pytlů…“

„Já je taky potřebuju…“

„A von je nepotřebuje. Bude s tím šmelit. Co takovej starej chlap staví? Co má co stavět? Leda hrobku,“ křičel muž v modrákách.

„Von staví chatu,“ řekl smířlivě myslivec. „Nahoře za hospodou.“[50]

V textu je projevem lakomství situace, kdy jeden muž odmítá dát dalšímu potřebné množství pytlů, i když má dostatek pro oba. Tento lakomý muž upřednostňuje své vlastní potřeby nad potřebami druhého člověka a není ochoten se podělit o svůj majetek, i když to nemá na jeho situaci žádný vliv. Takové jednání je projevem sebestřednosti a ukazuje, že muž neustále myslí na svůj vlastní prospěch, aniž by bral ohled na ostatní.

Posledním hříchem je lenost. Ta lze definovat jako stav neochoty nebo nedostatečné motivace k provádění činností, práce nebo aktivit, které by byly prospěšné nebo nutné. Je spojena s pasivitou, nezájmem a nedostatkem úsilí při plnění povinností nebo dosahování cílů. Lenost může také vyjadřovat nedostatek energie a iniciativy k aktivnímu účastnictví ve společenském nebo profesním životě. V teologickém slova užití, jak je definována ve Websterově slovníku, není spojena jen s nedostatkem duchovní aktivity, ale také s lhostejnou netečností a nečinností v praktickém křesťanském životě.

V textu první povídky autor prostřednictvím hlavní postavy poukazuje právě na tento hřích:

„…pan Minus vyhledává, co je třeba udělat, a tady v tomto málo obydleném koutu toho bylo pořád potřeba udělat mnoho a bylo tu mnoho práce, ke které se nikdo nehlásil. Jako ty stromy zde, které vždycky stačil někdo očesat, ale z těch, kdo z nich sklízeli, se o ně žádný nepostaral.“[51]

Tato pasáž může být interpretována jako vyjádření nejen fyzické, ale i morální práce, kterou vykonává pan Minus. Lenost by v tomto kontextu mohla být vnímána jako nedostatek ochoty nebo iniciativy lidí v této oblasti, kteří se neangažují a nevykonávají svou práci nebo povinnosti vůči svému okolí. Pan Minus se tak v tomto smyslu stává

---

[50] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 73*
[51] *TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás. str. 9*

protikladem lenosti a představuje pozitivní hodnotu aktivního přístupu k práci a péči o prostředí.

Závěr

V této bakalářské práci jsme se věnovali komplexní analýze a interpretaci detektivního románu *Nálezy pana Minuse* od Jana Trefulky. Cílem práce bylo prozkoumat hlavní témata, motivy a kompoziční techniky, které Trefulka ve svém díle využívá. Zároveň také zasazení románu do kontextu české literatury druhé poloviny 20. století.

V první kapitole se náš zájem zaměřil na život autora Jana Trefulky a jeho kariéru. Trefulka, známý jako významný český spisovatel, měl mnoho zkušeností, které ovlivnily jeho tvůrčí proces a umělecký pohled. Druhá kapitola se pak zabývala detektivní literaturou v kontextu 2. poloviny 20. století. Prozkoumali jsme historické a společenské faktory, které ovlivnily vývoj tohoto žánru v českém prostředí, a to, jakým způsobem Trefulkova tvorba zapadá do tohoto rámce.

Samotná analýza románu *Nálezy pana Minuse* byla hlavním bodem třetí kapitoly. Zabývali jsme se strukturou, motivy a stylem románu, a zvláště jsme zdůraznili autorovu schopnost vytvářet napětí a atmosféru, zatímco reflektuje širší společenské a lidské problémy. Důraz byl kladen na zpracování motivů sedmi smrtelných hříchů a jejich promítnutí do chování a osudů postav.

Analýza ukázala, že Trefulka nejen že podává přesvědčivý příběh plný zvratů a napětí, ale také poukazuje na hlubší vrstvy lidské povahy a sociální interakce. Autorova schopnost propojit detektivní žánr s filozofickými a morálními otázkami vyzdvihuje jeho dílo nad běžnou detektivní literaturu a nabízí čtenáři možnost zamyšlení nad věčnými otázkami dobra a zla, spravedlnosti a morální odpovědnosti.

V kontextu české literární tradice představují *Nálezy pana Minuse* významný přínos k žánru detektivní prózy. Skrze příběh svých postav a jejich konfrontaci s různými morálními dilematy a společenskými problémy nás přivádí k zamyšlení nad širšími otázkami života. Trefulka tímto způsobem obohacuje detektivní žánr a ukazuje na jeho flexibilitu a schopnost překročit hranice pouhé zábavy či napětí, a stává se prostředkem k hlubšímu pochopení lidské psychiky a společenských struktur.

Závěrem lze říci, že tato práce umožnila nejen hlouběji porozumět danému dílu, ale také odhalila jeho významné místo v rámci české literární krajiny. Trefulka skrze svůj román nabízí pohled na lidskou existenci, společenské dilema a věčný boj s vnitřními démony.

Literatura

BAUER, M., Souvislosti labyrintu; Kodifikace ideologicko-estetické normy v české literatuře 50. let 20. století, Praha: Akropolis, 2009

CIGÁNEK, Jan. Umění detektivky: o smyslu a povaze detektivky. Státní nakladatelství dětské knihy, 1962

GRAHAM, B. Sedm smrtelných hříchů. Praha: Bratrská jednota baptistů, 1969

GROLLOVÁ, Jana a Daniela RYWIKOVÁ. Militia est vita hominis: sedm smrtelných hříchů a sedm skutků milosrdenství v literárních a vizuálních pramenech českého středověku. 1. vyd. České Budějovice: Veduta, 2013

HN Hospodářské noviny: Deník pro ekonomiku a politiku. Praha: Economia, a.s. ISSN 0862-9587. Dostupné z: https://art.hn.cz/c1-58715880-zemrel-spisovatel-jan-trefulka-ktery-zaplatil-za-otevreny-nesouhlas-s-minulym-rezimem

HOSTAŠOVÁ, Zuzana. „Velký“ detektiv v literárních dějinách. Olomouc, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka a literatury

CHURAŇ, Milan. Kdo byl kdo v našich dějinách ve 20. století. Praha: Libri, 1994, s. 553. ISBN 80-901579-5-5. Dostupné také z: https://ndk.cz/uuid/uuid:da87ca80-1147-11e4-a8ab-001018b5eb5c

JÁCHYMOVÁ, Jitka. Postava poručíka Borůvky v prózách Josefa Škvoreckého. Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova Univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra české literatury

JANOUŠEK, Pavel a Petr ČORNEJ. Dějiny české literatury 1945-1989. III, 1958-1969. Praha: Academia, 2008

JAREŠ, Michal a MANDYS, Pavel. Dějiny české detektivky. V Praze: Paseka, 2019

JAUß, Hans, Robert. Dějiny literatury jako výzva literární vědě. In SEDMIDUBSKÝ M., ČERVENKA M.,

KALISTOVÁ, Daniela. ČESKÁ DETEKTIVKA V 50. A 60. LETECH 20. STOLETÍ. Plzeň, 2014. Bakalářská práce. Západočeská Univerzita v Plzni, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka a literatury

KUDĚLKA, Viktor a František HOLEŠOVSKÝ. Malý labyrint literatury. Ilustroval Vladimír NAJBRT. Praha: Albatros, 1982

MOCNÁ, Dagmar a kol. Encyklopedie literárních žánrů. Praha: Paseka, 2004

PLANTINGA, C. Breviář hříchu. Bratislava: Porta libri, 2003

PODLIPSKÁ, Sofie. Citáty slavných osobností. Online. Dostupné z: https://citaty.net/citaty-o-zavisti/. [citováno 2024-03-06].

PŘIBÁŇ, M., ed. Slovník české literatury po roce 1945 online Praha: Ústav pro českou literaturu, 2019. Dostupné z: http://www.slovnikceskeliteratury.cz/

RIEDL, Jiří. Sedm hlavních hříchů. Olomouc 2011. Diplomová práce, Univerzita Palackého v Olomouci, Cyrilometodějská teologická fakulta, Katedra systematické teologie

Sin. In: Encyclopædia Britannica [online]. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z: http://www.britannica.com/topic/sin-religion.

Studentské listy: nezávislý politický a kulturní čtrnáctideník. Praha: Lidové noviny, 18.02.1991, **2**(4), s. 3. ISSN 0862-6049. Dostupné také z: https://ndk.cz/uuid/uuid:3ec78f70-5e83-11e4-be62-005056825209

SVEJKOVSKÝ, J., Čas marných nadějí; Roky 1968 a 1969 ve zpravodajství ČST, Praha: Epocha, 2010

SVOBODA, Richard a Klára KUDLOVÁ. Jan Trefulka. In: Slovník české literatury po roce 1945 [online]. 6. 12. 2012 [cit. 2023-06-01]. Dostupné z: http://www.slovnikceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=882

TESSORE, D. Hlavní neřesti. Praha: Paulínky, 2009

TOMLIN, G. Sedm hlavních hříchů a jak je překonávat. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009

TONDRA, F. Morálna teológia I. Kňažský seminár biskupa Jána Vojtaššáka: Spišské Podhradie - Spišská Kapitula, 2003

TREFULKA, Jan. Nálezy pana Minuse. Praha: Československý spisovatel, 1966. Život kolem nás

VÍZDALOVÁ I., eds. Čtenář jako výzva: Výbor z prací kostnické školy recepční estetiky. Brno: Host, 2001

VLAŠÍN, Štěpán, ed. Slovník literární teorie. 2. rozš. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984

Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích. Praha: Nakladatelský dům OP, 1998. sv. 4, s. 436. ISBN 80-85841-17-7. Dostupné také z: https://ndk.cz/uuid/uuid:9fc8cdd0-9c54-11e3-8b69-005056825209

VŠETIČKA, František. Kroky Kalliopé: o kompoziční poetice české prózy čtyřicátých let 20. století. Olomouc: Votobia, 2003

ZATLOUKALOVÁ, Alena Jashim. Zvládání hněvu a agrese v procesu výchovy. Brno 2019. Bakalářská práce, Masarykova Univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky

Anotace

Jméno a příjmení:	Kateřina Holbová
Fakulta:	Pedagogická fakulta
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	Mgr. Daniel Jakubíček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Próza Jana Trefulky – Nálezy pana Minuse (interpretace a analýza)
Název práce v angličtině:	Jan Trefulka's prose - Findings of Mr. Minus (interpretation and analysis)
Anotace:	Práce se zaměřuje na interpretaci a analýzu detektivního románu "Nálezy pana Minuse" od Jana Trefulky, s důrazem na jeho propojení s motivy sedmi smrtelných hříchů. Cílem je porozumět hlavním tématům, charakterům a kompozici díla a ukázat jeho význam v rámci české detektivní literatury.
Klíčová slova:	Detektivní román, Jan Trefulka, Nálezy pana Minuse, Sedm smrtelných hříchů, Česká detektivní literatura, Interpretace a analýza
Anotace v angličtině:	The work focuses on the interpretation and analysis of the detective novel "The Findings of Mr. Minus" by Jan Trefulka, with an emphasis on its connection to the motifs of the seven deadly sins. The aim is to understand the main themes, characters, and composition of the work and to demonstrate its significance within Czech detective literature.
Klíčová slova v angličtině:	Detective novel, Jan Trefulka, Findings of Mr. Minus, Seven Deadly Sins, Czech detective literature, Interpretation and analysis

Rozsah práce:	47 stran
Jazyk práce:	Český jazyk